

”את אחיי אנוכי מבקש“

סיפור חזרת הצאן האובדות של בית

ישראל לחיק האומה

לנו, העם היהודי היושב בישראל, נכונה הפתעה: אנשים רבים בכל העולם, במספרים הולכים וגדלים, מתעוררים לאפשרות היותם שייכים לעם ישראל. האם הם יהודים, או צאצאי יהודים? התשובה היא - לאו דווקא! כיצד הם מעיזים, אפוא, לייחס לעצמם השתייכות לעם ישראל? ובכן, התייחסותם היא לאותו חלק מעם ישראל שלכאורה נטמע ואבד בין אומות העולם מזה אלפים בשנים, אך לא לעד...

כה-אמר, יהנה צבאות, בימים ההמה, אשר יחזיקו עשרה אנשים מפל לשנות הגוים;
והחזיקו בכנף איש יהודי לאמר, נלכה עמכם--כי שמענו, אלהים עמכם. (זכריה ח' 23)

כשהם קוראים את התיאורים התנכיים המשרטטים קווים לדמותה של הפזורה הישראלית שנדחתה ונזרתה בין העמים, "מגלים" אותם יחידים וקבוצות את זהותם שלהם - משל היו מתבוננים במראה. יש לציין שלעיתים מזומנות מי שחווים חוויה זו כלל אינם מודעים לכך שרבים אחרים חוו אותה לפניהם. לתנועה זו התפתחות "אורגנית" שאינה מכוונת על ידי גוף מרכזי כלשהו. מעל לכל, כל הנוטלים חלק בהתעוררות זו חשים אהבה כלפי אחיהם היהודים, כלפי הארץ, משתדלים לקיים את תורת משה וכמובן דבקים באלוהי ישראל עד כדי כך שאורחות חייהם משתנים מן הקצה אל הקצה. שמירת החגים, השבת, כשרות, נידה ואחרות ממצוות התורה הופכות לחלק בלתי נפרד ויומיומי מחיי "תפוצה" זו. לדוגמה הנה סיפורו של ר.א.פ.

ג'צ"ג הקווים

בשנת 1976, כאשר המראתי מקיפורניה בגברת 15 ידידים אטילו בין שבועיים בישראל, כולל לא שיערתי את המצבתי. אי. כבד לפני המיתה, כשהבאתי ברצונך הגוף מבעד אלון ארקע שירת הנוסעים (כן, באותן ימים זה היה מקובל...) את "הבאלן שום עיכב", הוצפתי אגדהמתי בגושה שגרימה עצמה אלמים: "הצפתי הביטה... הצפתי הביטה...". הדמעות הגרבו בעיני וכך גם הפליאה שאמרה בי אנוכה גזוכתי. במשך השבועיים הבאים כל מראה, כל מקום וכל אתר נראו לי מוכרים.

בשובי לארה"ב גהיתי אס הביקור והגיושות שזיוו אותי היו כבתימ אלום, או שמא דווקא ברעש הגישו ארצה הגשורתי מגרימה אל מצילת אמיתית יתרי.

בשנה שאגרי מכן נפרדתי מידידי בקיפורניה והפנתי פעמתי מציבה, אשייר הארתי וביא הירי. לאגרי שהיה בג מספר גודשים המראתי פעם נוספת אמקום בו השארתי את איבי. הפעם ארך המסע שישה שבועות ובמהלכו גוויתי גוויית שונת ומשונת - הרפתקאת מסמית שיער ואגרות שמעלות גיור על השפתיים. אלום מה שהגברי מעל אכל ספק הוא שארץ הקודש אינה כה קדושה. יבד עם זאת גיושת הביטות לא הרפתה ממני.

הביקור השלישי כבר נשא אופי אגרי. אמנם עדיין לא הבאתי אלוםטון אג סביב הקשר העמוק והאהבה כלפי הארץ וישיבה, אך דבר אגד ידעתי - באתי הביטה והפעם קיוויתי שלא אצטרך אעצב. מירושלים ולימודי אלופן הצפתי אלום - אקיבור. אגרי שנת הגרבות ושנתיים של מועמדת אגרות הפכתי אגרי קיבור מן המניין. באותה עת נקרתה בפני הצדמנת אלום עברית פעם נוספת - באלופן עקיבא בלתינה. באגד השיעורים קראנו את פרשת השבוע. כשהגיש גורי קראתי בקול אג הפסוק בו יעקב מברך את אפרים: "... ואלום אגיו הקטן יבד ממנו [אפרים הקטן יבד ממנושה הגדול] וצדו יהיה מוא הזויים" (בראשית מ"ג 19). המלים ריבדו מול עיני. כששכתי אגדתי אגרי ובדקתי את הגרזום האנלי שאישר שאכן הבאתי כהאכה את המלים האלו: "צדו יהיה מוא הזויים". אגרי הארי עכשוו על גיושותי ועל הגוויית שזיוו אותי במהלך ארבעת השנים האגרוולות: "מוא הזויים" - נוכרים וצרים אכאורה, אכל במציאות בני אפרים, בני יוסף, בני יעקב, בני ישראל. אלה ששכו - כמוני - את צהלת והגבולות בין הזויים עכשו - כמוני - עגידיים אהגשורי מגרימאס וקום כעם ישראל אקולם. הקורא של האבות, אברהם, יצחק ויעקב. אני מצדי, גרתי את הקווים, עברתי, אגרי אעבריותי, אצהותי אביתי אגרות האבות

מידע נוסף ניתן למצוא בבלוג

<http://tenisrael.blogspot.com> "האובדים חוזרים הביתה"

הבה נחזור "מעט" אחורנית

במקרא מופיעות הבטחות יסוד מכוונות. אלו מבין ההבטחות הללו התקיימו ואלו לוטות עדיין בערפל?

ההבטחות לאבות, לאברהם, יצחק ויעקב ולצאצאיהם כללו התהוותו של עם, "גוי", ארץ למורשת, היותם לברכה בקרב העמים וריבוי צאצאים כעפר הארץ, כחול אשר על שפת הים וככוכבי השמים לרוב.

כדאי לברר:

האם התבוננות אל העבר ובחינת ההווה מוכיחות שהבטחות אלו אכן התממשו? בשלמותן? בחלקן? אלו הן שאלות גדולות ומקיפות היסטוריה רבת שנים. אין כל ספק כי ההבטחה לקיומו של עם, "גוי", מזרע האבות אכן קוימה. ואם כי בשנות קיומו התנסה עם זה בתהפוכות רבות ובנדודים אינספור, גם בימינו, במאה ה-21, כארבעת אלפי שנה לאחר שניתנו ההבטחות לאברהם, יצחק ויעקב, קיומו של עם ישראל מוכיח את אמינותן. מה בקשר לארץ ההבטחה? בלי להיכנס לפרטים ה"טכניים" הקשורים במימדיה של אותה ארץ מובטחת, הרי שקיומנו, בהווה, על פיסת אדמה זו מוכיח שגם הבטחה זו התגשמה באופן כזה או אחר. הבטחת היות עם ישראל "ברכה לכל עמי הארצות" גם היא קרמה עור וגידים, אם כי לפעמים בדרך בלתי צפויה, שכן נוכחותם של בני ישראל בקרב אומות ולאומים רבים היוותה לרוב גורם ממריץ שעודד גשוג וקידמה.

אולם מה בדבר הגוי הרב ככוכבי השמים, כעפר הארץ וכחול אשר על שפת הים?

במהלך אלפי שנות היסטוריה, אם בארץ ואם בגלויות השונות, נראה שההבטחה הדמוגרפית לא הגיעה אי פעם לכדי מימוש. האם עלינו להמתין לאיזושהי התרבות עתידית, או שמא היא התקיימה ומתקיימת, לכאורה לנגד עינינו אך יחד עם זאת באופן סמוי? היכן מתחבאים, אם כן, כל אותם המוני בית ישראל? האם הם עדיין "מעבר לנהר הסמבטיון"? האם ההבטחה ה"כמותית" הייתה אמורה להיות נחלת עם ישראל כולו, או האם היה זה שבט אחד מסוים שזכה בהבטחה ובהתגשמותה? בברכת יעקב לבני יוסף, מנשה ואפרים נאמר:

וַיְבָרֶךְ אֶת-יוֹסֵף, וַיֹּאמֶר: הֲאֵלֶּהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְכְּוּ אֲבֹתַי לְפָנָיו, אֲבָרְכֶם וַיִּצְחָק-הָאֵלֶּהִים הִרְעָה אֹתִי, מֵעוֹדֵי עַד-הַיּוֹם הַזֶּה. הַמְּלֶאֶךְ הַגָּאֹל אֹתִי מִכָּל-רָע, וַיְבָרֶךְ אֶת-הַנְּעָרִים, וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי, וְשֵׁם אֲבֹתַי אֲבָרְכֶם וַיִּצְחָק; וַיִּדְגּוּ לְרֹב [כלומר, ירבו כדגים]. בְּקֶרֶב הָאֲרָץ... גַּם-הוּא [מנשה] יִהְיֶה-לְעָם, וְגַם-הוּא יִגְדֹל; וְאֹלָם, אֲחִיו הִקְטִין [אפרים] יִגְדֹל מִמֶּנּוּ, וְזָרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא-הַגּוֹיִם. (בראשית מ"ח 15,16,19)

מכאן שברכת הריבוי ניתנה ספציפית לשבט אפרים. מאוחר יותר בהיסטוריה התנכית יעמוד שבט זה בראש עשרה משבטי ישראל אשר ייקראו על שמו - "בית אפרים". מה נאמר, אם כן, במקרא על עתידו של חלק זה של עם ישראל, ומה יש לנביאים לומר על פזורת בית אפרים, על ייעודה ודיוקנה בימים רחוקים יותר?

ולבסוף, חומר למחשבה:

האם שיבתם של רבים מבני ישראל לחיק העם תיתן מענה לחלק מהאתגרים שאנו ניצבים מולם, ובעיקר האם היא תסייע בפתרון הבעיה הדמוגרפית המאיימת על האוכלוסייה היהודית בארץ?

היסטוריה על קצה המזלג

לאחר שנות שלטונם של דוד ושלמה, התפלגה הממלכה ונחלקה לממלכת ישראל, שכללה את שבטי הצפון וממלכת יהודה שכללה גם את בנימין, שמעון ורבים מבני שבט לוי. הפילוג היה מדיני ובעיקר רוחני.

וְיָהִי בָּעֵת הַהִיא, וַיִּרְבְּעִם יִצְאָ מִירוּשָׁלַם; וַיִּמְצָא אֹתוֹ אַחֲזִיָּה הַשִּׁילֹנִי הַנְּבִיא בְּדָרֶךְ, וְהוּא מְתַבַּסָּה בְּשֵׁלְמָה הַחֲדָשָׁה... וַיִּתְפַּשׂ אַחֲזִיָּה בְּשֵׁלְמָה הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו; וַיִּקְרָעָהּ - שְׁנַיִם עָשָׂר, קָרְעִים. וַיֹּאמֶר, לְיִרְבְּעָם, קַח-לָךְ, עֲשֵׂרָה קָרְעִים: כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הֲנִי קָרַע אֶת-הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה, וְנָתַתִּי לָךְ, אֶת עֲשֵׂרָה הַשְּׁבֵטִים. וְהִשְׁבַּט הָאֶחָד, וַיְהִי-לוֹ--לְמַעַן עֲבָדֵי דָוִד... (מלכים א' י"א 32-29)

על אף הפיצול הטראגי נאמר בכתובים: כֹּה אָמַר יְהוָה לֹא-תַעֲלוּ וְלֹא-תִלְחַמּוּן עִם-אֶחָיִכֶם בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ כִּי מֵאֵתִי נְהִיָּה הַדָּבָר הַזֶּה. (מלכים א' י"ב 24)

ראשון מלכי ממלכת ישראל, ירבעם, העביר מיד את מרכזי הפולחן לדן ולבית אל והקים עגלי זהב. בדרכו המשיכו כל יתר מלכי ממלכת ישראל, בלא יוצא מן הכלל. בניגוד לממלכת יהודה, בצפון התחלפו שושלות המלכים תדירות. במשך למעלה מ-200 שנות קיומה, שלטו בממלכת ישראל 19 מלכים, כאשר שלטונם של כמה מהם לא ארך יותר מאשר מספר ימים, שבועות או חודשים. במפה שלפנינו השבטים המצויים צפופית ומזרחית ליהודה, בנימין ושמעון הם המהווים את ממלכת ישראל.

השלטון החלש, ההתפוררות הפנימית, הפגיעות הגיאוגרפית לחדירת אויבים מבחוץ, ובעיקר החולשה הרוחנית גרמו לכך שבשנות העשרים של המאה השביעית לפני הספירה נכבשה ממלכת ישראל על ידי סרגון השני מלך אשור אשר הגלה את

מעמד הר סיני שלי מאת ברידג' יוט

השטוקרטי אלווא אט ישראל. אולם בהיות באותה עת גושבת נו אויליאנס שבאוליביאנה הצבפקה על דלתי (גרימי משמש) ססרר ההויקין קרינינה. אלוהים 'הרא' אי שאס אשאר בביתו בעת הסופה הוא יאמד אתי כיצד אבטא בו בכא מצב. צייגתי. ואכן אוויגי ביטגון ושלוה בעין הסערה. כוזה של הנלסוט צו יעמוד אי בכא מצב בעגידי. בגוך כך איבדתי את רכושני, ועמו הגויבויול שקסרו אתי אל מקום מגויי ועיסוקיי. כעבור מספר גדישים הצעתי ארצה מתוך ידיעה ששגתי הביתה במסולו בו עזי יהיה 'לובת' (לך אך מארצך ומחולצתך...". 'לשרת אעבוד' (כפי שאמרי משה, בשם ה', אפרעה: 'לא את עמי ועבדו אתי', כאשר בסופו של דבר אציע לאלה ה' 'השקסוט'. במהלך אותה שנה פריצה מאמנת אבנון השנייה אלבי היה עס כו מי שנפגע וסכו במאמנה צו. הגלצבתי א' שר-אל' (ארצו של הגלצבתי או' המסיס אצה א'). גוך צמן קצור הגוור אי שמקווי ביולשויס. הצלמג השקסוטי כאן גלויה אלוטין באלוהי אכרהס, יצגק ועקב. ברור אי שאס אצייט או מתוך הכרז גובה הוא יגשים את הצוון שהוא נטע באיבי. הצוון זה הוא אגידת עס הבית - כוומר עס ישראל - ישראל הארץ, ישראל הבית וישראל שהיא בעיקר איי ואגיותי - בני הארץ הצו.

אפני כעשר שנים הגוייבתי בפני אלוהים שאעשה את כל אשר הוא יבקש ממני. לא ידעתי אז שאירוע זה היה מעין מעמד הר סיני ('נעשה ונשמע') פריטי. אולם בדיעבד אני מבין את אשר גווייתי, שכן בפרשת 'נצבים' נאמר - 'לא אכנס אבדכם אנוכי כורג את הכרית הצאת ואת האלה הצאת, כי את אשר ישנו פה עמנו עומד היום לפני ה' אלוהינו ואת אשר איננו פה עמנו היום'. מכאן הגיה השלשול אירועים אשר הובילה לתפנית כמי.

וכך, יום אחד מצאתי את עצמי מבקרת באגרי אינטרנט העוסק ביולשויס. הייתה צו אהבה מחיט ראשון. הגעניוטי בישראל - בגדשות ובאירועים ובהקשר שלהם אמקרא - האכה וגברה. ככו שהגעמקתי כן גזאה ציקתי עס אגורה ולכיאויס. גפוסט עולמי הגיה אהשענות בגמי דבריס מתוך עולמי הגיה מתקו אתי, משעוט ה' שמש' - לשמש, אהבין אעשט - עזתה בקנה אגד עס גוויי 'מעמד הר סיני' שלי. אימודי הגורה גאלו את אשר הגיגש באיבי. דבריו אלוהים היו אמציאול גייס עבוי. ימי עו כן, את אותה קירבה עמוקה שריגשתי אדברי האלוהים, הגלמי אלוש עס כאפי ישראל - העס והארץ.

תפקידו המרכזי של עבד ה' הוא להקים את שבטי ישראל ולהשיבם, ורק אחר כך להיות אור לגויים:

... ועתה אמר יהוה, יוצרי מִבְּטֶן לְעַבְדְּ לִי, לְשׁוֹכֵב [להחזיר] יַעֲקֹב אֱלֹהֵי, וְיִשְׂרָאֵל לֹא (לו) יֵאָסֵף ... וַיֹּאמֶר, נִקַּל מִהַיּוֹתֶךָ לִי עַבְדְּ, לְהַקִּים אֶת-שְׁבֻטֵי יַעֲקֹב, וְנִצְרִי (וְנִצְוִרִי) יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיב; וְנִתְּתִיךָ לְאֹר גּוֹיִם, לְהִיּוֹת לְשׁוֹעֲתֵי עַד-קֶצֶה הָאָרֶץ. (ישעיהו מ"ט 5,6)

במהלך אלפי שנות ההתבוללות בין העמים והפיכתם ל"מלוא הגויים", התרבו בניו של חלקו הסמוי של עם ישראל, כאשר כיום לא ניתן אף לאמוד את מספריהם. על כן אל לנו לתמוה שמתוך הכמות האדירה הזו ישנה היום שארית, ההולכת וגדלה, המתחילה להתעורר משכחת השנים ולהכיר בהשתייכותה לעם ישראל. כיוון שעם "יהודה" (ושותפיו) מעולם לא איבד את זהותו ונותר להתקיים בתור ה"עם היהודי", ובו התממשו בינתיים חלק מהבטחות השיקום והגאולה, הרי שעל מנת שהכרונולוגיה של היסטוריית העתיד תוכל להתקיים יש צורך לזהות את החלק השני של העם. נראה שהתיאורים התנכיים שבחנו, בקשר לחידוש הזהות של "בני השבטים האבודים", מתאימים לאותו מספר גדל והולך של אנשים ברחבי העולם שחווים את גילוי הזהות ה"ישראלית" ואת הרעב והצמא לתורת ישראל, למוולדת ולעם ולשיבה אל הברית. הנה סיפורה האישי של ברידג'יט שהיא אחת מני רבים:

תושביה למחוזות רחוקים באימפריה האשורית ובמקומם הובאו תושבים מבבל, כות, חמת, ספרוויים ועווה. הערים הנ"ל נמצאות בצפון עיראק של ימינו, באיראן, במזרח טורקיה ואפגניסטן. לפי התעודות האשוריות, בהן מופיעים שמות עבריים, הוגלו בני ישראל גם לבירת ממלכת אשור.

חילופי אוכלוסין היו חלק ממדיניות האשורים. על אף שנותרו בארץ שרידים לא מעטים של תושבי ממלכת ישראל, הרי שהממלכה עצמה נחרבה וחדלה להתקיים כישות, כפי שמעידות אף כתובות אשוריות: "ארץ בית עומרי" נכבשה ופסה מן העולם. חלק מתושביה נדדו דרומה ונטמעו בממלכת יהודה ואחרים התבוללו בין העמים שהובאו לארץ על ידי האשורים. רבים מחוקרי תולדות ארץ ישראל קובעים ש'הגולים איבדו את ייחודם הלאומי תוך כמה דורות ונבלעו במערך התרבותי-מדיני של תחום התרבות האשורי-ארמי, ולא נותר מהם זכר..."

גדולי ישראל ורבנים לא חדלו לעסוק בשאלת עשרת השבטים ושיבתם לחיק העם, ביניהם הרמב"ם, ר' מנשה בן ישראל (שאף יצא לחפשים), המלבי"ם, הרב יהודה ליאון אשכנזי, הרב קוק, הרב דוד שלוש ופוסקים רבים המזכירים את האובדים, בהדגישם את הצורך לחפשם כשהם רואים בשיבתם חלק מהגאולה השלמה. התנ"ך, ובעיקר ספרי הנביאים, עוסק רבות בשני חלקיו של עם ישראל, בתיאור ההתרחקות מהאלוהים ובתוצאותיה החמורות, כשהוא מפריד בין גורל בית יהודה לזה של בית ישראל, וחווה כי בימים רחוקים יותר ישוּבו שני חלקי העם לאלוהים ויתאחדו מחדש.

לנוכח ההבטחות לאבות, מה יש לתנ"ך לומר על עתידם של אותם אובדים ונדחים? בטרם נוכל לענות על שאלה זו עלינו לעקוב אחר השתלשלות האירועים מתחילתה... ועל התחזיות בנוגע לעתידם.

חטאי מלכות ישראל / בית אפרים (וחטאי בית יהודה), ותוצאותיהם:

וַיְהִי, כִּי-חָטְאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם... וַיִּיכְאוּ אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם. וַיִּלְכוּ, בְּחַקֹּת הַגּוֹיִם, אַשֶּׁר הִרְשִׁי יְהוָה, מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל... וַיִּבְנוּ לָהֶם בְּמוֹת בְּכָל-עָרֵיהֶם... וַיִּצְבּוּ לָהֶם מִצְבוֹת, וְאֲשֵׁרִים, עַל כָּל-גְּבָעָה גְבָהָה, וְתַחַת כָּל-עֵץ רַעֲנָן. וַיִּקְטְרוּ-שָׁם, בְּכָל-בְּמוֹת, בְּגוֹיִם, אַשֶּׁר-הִגְלָה יְהוָה מִפְּנֵיהֶם; וַיַּעֲשׂוּ דְבָרִים רָעִים, לְהַכְעִיֵס אֶת-יְהוָה... וַיִּמְאַסּוּ אֶת-חֻקֵּי, וְאֶת-בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבוֹתָם... וַיַּעֲזְבוּ אֶת-כָּל-מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם... וַיִּתְאַנְּפוּ יְהוָה מֵאֵד בְּיִשְׂרָאֵל, וַיִּסְרֹם מֵעַל פָּנָיו: לֹא נִשְׂאָה, רַק שָׁבַט יְהוּדָה לְבַדּוֹ... וַיִּמְאַסּוּ יְהוָה בְּכָל-זָרַע יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲגֹם, וַיִּתְּנֵם, בְּיַד-שָׂסִים--עַד אֲשֶׁר הִשְׁלִיכֵם, מִפְּנֵיו... עַד אֲשֶׁר-הִסִּיר יְהוָה אֶת-יִשְׂרָאֵל, מֵעַל פָּנָיו, כְּאֲשֶׁר דָּבַר, בְּיַד כָּל-עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים; וַיִּגַּל יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַדְמָתוֹ, אֲשׁוּרָה, עַד, הַיּוֹם הַזֶּה. (מלכים ב' י"ז 23, 24, 25, 16, 15, 11-7)

... וְהִשְׁבַּתְתִּי, מִמְּלֻכּוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל. (הושע א' 4) כִּי לֹא אוֹסִיף עוֹד, אֶרְחַם אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל— (הושע א' 6) ...כִּי אֲתֵם לֹא עַמִּי, וְאֲנֹכִי לֹא-אֶהְיֶה לָכֶם. (הושע א' 9) אֶפְרַיִם, בְּעַמִּים הוּא יִתְבּוֹלֵל; אֶפְרַיִם הִיָּה עֲגָה, בְּלֵי הַפּוּכָה. (הושע ז' 8)

ליהודה שסרח גם הוא נאמר באותו עניין:

...[אשליך אתכם] **פֶּאֶשֶׁר הַשְּׁלַכְתִּי אֶת-כָּל-אֲחִיכֶם, אֶת כָּל-זֶרַע אֲפְרַיִם.** (ירמיהו ז' 15) אף על פי כן, על בית יהודה נאמר באותו הקשר: וְאֶת-בֵּית יְהוּדָה אֶרְחַם. (הושע א' 7)

יהודה מתרברב ואף שמח לאידו של בית ישראל/אפרים:

...אֲשֶׁר אָמְרוּ לָהֶם [לבית ישראל/אפרים] יִשְׁבִּי יְרוּשָׁלַם, כִּחְקוֹ מֵעַל יְהוּדָה--**לָנוּ הִיא נִתְּנָה הָאָרֶץ, לְמוֹרָשָׁה.** (יחזקאל י"א 15)

הקריאה לישראל לחזור בתשובה שמתחילה להיענות בימינו:

אֶת-יְהוּדָה צָבְאוֹת, אֲתוּ תִקְדְּשׁוּ; וְהוּא מוֹרָאֲכֶם, וְהוּא מַעֲרָצְכֶם. (ישעיהו ח' 12). הֲלֵךְ וּקְרֵאתָ אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צְפוּנָה, וְאִמְרַתְּ שׁוֹבָה מִשְׁבָּה יִשְׂרָאֵל נְאֻם-יְהוָה... כִּי-חֲסִיד אֲנִי נְאֻם-יְהוָה, לֹא אֶטוֹר לְעוֹלָם. אַךְ דְּעִי [תודי ותכירי ב] עוֹנְךָ, כִּי בֵיהוָה אֶלְהֵיךָ פִּשְׁעֶת... (ירמיהו ג' 12,13) שְׁמוֹעַ שְׁמַעְתִּי, אֲפָרִים מִתְנוּדָד, 'יִסְרְתַנִּי וְאֹסֵר, כַּעֲגֹל לֹא לְמַד; הַשְׁבִּנִי וְאִשׁוּבָה, כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי. כִּי-אַחֲרֵי שׁוֹבִי, נִחַמְתִּי... סִפְקֵתִי עַל-יָרֵךְ; בְּשֵׁתִי וְגַם-נִקְלַמְתִּי, כִּי נִשְׁאֵתִי חֲרַפְתָּ נְעוּכִי'. (ירמיהו ל"א 17,18)

הקריאה לחזור למקור, לשורש:

שָׁמְעוּ אֲלֵי רִדְפֵי צֶדֶק, מִבְּקָשֵׁי יְהוָה; הַבִּיטוּ אֶל-צוֹר חֲצַבְתֶּם, וְאֶל-מִקְבֵּת בּוֹר נִקְרַתֶּם. הַבִּיטוּ אֶל-אֲבֹתֵיכֶם אֲבִיכֶם, וְאֶל-שָׂרָה תַחֲוֹלְלֶכֶם... (ישעיהו נ"א 2-1)

דברי החוזרים בתשובה הערים לכך שהם אבדו לאברהם ולישראל:

הִבֵּט מִשְׁמַיִם וּרְאָה... הַמּוֹן מַעֲיַךְ וְרַחֲמֵיךָ אֲלֵי הַתְּאֵפְקוּ. כִּי-אַתָּה אָבִינוּ— [אבל] **כִּי אֲבֹרְהֶם לֹא יִדְעֻנוּ, וַיִּשְׂרָאֵל לֹא יִכִּירוּנוּ...** (ישעיהו ס"ג 15-16)

אלוהים סולח לאפרים, מביע אהבה כלפיו, מקבצו ומשיבו לארץ, הפעם כשהוא כנוע וענו:

הֲנִנִּי מִבִּיָּא אוֹתָם מֵאָרֶץ צְפוּן, וְקִבְצַתִּים מִיִּרְפְּתֵי-אָרֶץ... קָהַל גְּדוֹל, לְשׁוֹבוֹ הַנָּה. בְּכִי גָבֹאוּ, וּבִתְחַנוּנֵי אוֹבִילָם... כִּי-הִיִּתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב, וְאֲפָרַיִם בְּכֹרִי הוּא... מִנְּרָה יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֻנוּ, וְשִׁמְרוּ, כְּרַעַה עֲדָרוֹ. (ירמיהו ל"א 7,8)

הַבֵּן יִקִּיר לִי אֲפָרַיִם, אִם יִלְדֵּ שְׁעִשְׁעִים--כִּי-מִדֵּי דְבָרֵי בּוֹ, זָכַר אֲזַכְּרֶנּוּ עוֹד; עַל-כֵּן, הַמּוֹ מַעֲי לֹא-רַחֵם אֶרְחַמְנוּ, נְאֻם-יְהוָה. (ירמיהו ל"א 19)

וְהִנֵּה בַיּוֹם הַהוּא, יוֹסִיף אֲדֹנָי שְׁנִית דָּדוֹ, לְקִנּוּת, אֶת-שָׂאֵר עַמּוֹ... וְנִשְׂאֵא נִס לְגוֹיִם, וְאֹסֵף נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל; וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ, מֵאֲרָבַע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ. וְסָרְהָ קִנְיַת אֲפָרַיִם, וְצֹרְרֵי יְהוּדָה יִכְרְתוּ: אֲפָרַיִם לֹא-יִקְנֹא אֶת-יְהוּדָה, וְיְהוּדָה לֹא-יִצָּר אֶת-אֲפָרַיִם. וְעַפּוּ בְּכַתֵּף פְּלִשְׁתִּים יָמָה, וְחָדְדוּ גְבוּזוֹ אֶת-בְּנֵי-קִדְּם... (ישעיהו י"א 11-14)

וְהִנֵּה בַיּוֹם הַהוּא, יַחְבֹּט יְהוָה מִשְׁבַּלְת הַנְּהָר עַד-גִּחַל מִצְרַיִם; וְאַתֶּם תִּלְקְטוּ לְאַחַד אֶחָד, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהִנֵּה בַיּוֹם הַהוּא, יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל, וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאָרֶץ אֲשׁוּר, וְהִנְדָּחִים

בְּאָרֶץ מִצְרַיִם; וְהִשְׁתַּחֲוּ לַיהוָה בְּהַר הַקֹּדֶשׁ, בִּירוּשָׁלַם. (ישעיהו כ"ז 12,13, עיין גם ישעיהו מ"ד 5-1)

בְּיָמִים הַהֵמָּה, יִלְכוּ בֵּית-יְהוּדָה עַל-בֵּית יִשְׂרָאֵל; וְגָבֹאוּ וְחָדְדוּ, מֵאָרֶץ צְפוּן, עַל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר הִנְחַלְתִּי אֶת-אֲבוֹתֵיכֶם. (ירמיהו ג' 18)

לָכוּ הִנֵּה-יָמִים בָּאִים, נְאֻם-יְהוָה; וְלֹא-יֵאמְרוּ עוֹד 'חִי-יְהוָה, אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאָרֶץ מִצְרַיִם' [כה דרמטית ורבת מימדים תהיה השיבה מ- 2,700 שנות גלות] כִּי אִם- 'חִי-יְהוָה, אֲשֶׁר הֶעֱלָה וְאֲשֶׁר הִבִּיא אֶת-זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאָרֶץ צְפוּנָה, וּמְכַל הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר הִדְחַתִּים שָׁם'; וְיָשׁוּבוּ, עַל-אֲדָמְתָם. (ירמיהו כ"ג 7,8, עיין גם ירמיהו ל" 25)

...לֹא אָשׁוּב לְשַׁחַת אֲפָרַיִם... אַחֲרֵי יְהוָה יִלְכוּ, בְּאֶרְזָה יִשְׂאָג: כִּי-הוּא יִשְׂאָג, וְיִחְרְדוּ בָנִים מִיָּם [כלומר מארצות המערב]. (הושע י"א 9,10)

וְהִנֵּה מִסְפַּר בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, כַּחֲלוֹ הַיָּם, אֲשֶׁר לֹא-יִמַד, וְלֹא יִסְפֹּר; וְהִנֵּה בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר-יֵאמֵר לָהֶם, לֹא-עָמִי אַתֶּם, יֵאמֵר לָהֶם, בְּנֵי אֵל-חִי. וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי-יְהוּדָה וּבְנֵי-יִשְׂרָאֵל, וְחָדְדוּ, וְשָׂמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד, וְעָלוּ מִן-הָאָרֶץ: כִּי גְדוֹל, יוֹם יִזְרְעָאֵל. אֲמָרוּ לְאַחֲיָכֶם, עָמִי; וְלְאַחֲוֵיָכֶם, רַחֲמָה. (הושע ב' 3-1)

והנה נבואה שחלקה הראשון מתגשם במהלך 100 השנים האחרונות פה בארץ, אך מה בדבר חלקה השני?

...כִּי-פָקַד יְהוָה צָבָאוֹת אֶת-עֲדָרוֹ, אֶת-בֵּית יְהוּדָה, וְשָׂם אוֹתָם, כְּסוֹס הוֹדוֹ בְּמִלְחָמָה... מִמֶּנּוּ קִשְׁת מִלְחָמָה... וְהָיוּ כְּגִבְרִים בּוֹסִים בְּטִיט חוּצוֹת, בְּמִלְחָמָה, וְנִלְחְמוּ, כִּי יְהוָה עִמָּם... וּגְבַרְתִּי אֶת-בֵּית יְהוּדָה, [ועכשיו החלק השני]: וְאֶת-בֵּית יוֹסֵף אוֹשִׁיעַ, וְהוֹשְׁבוֹתִים כִּי רַחֲמַתִּים, וְהָיוּ כְּאֲשֶׁר לֹא-זִנְחַתִּים... אֲשֶׁרְקָה לָהֶם וְאֶקְבְּצֶם, כִּי פְדִיתִים; וְרָבוּ, כְּמוֹ רָבוּ. וְאֲזַרְעֶם, בְּעַמִּים, וּבְמִרְחַקִּים, יִזְרְוּנִי; וְחָיו אֶת-בְּנֵיהֶם, וְשָׁבוּ. (זכריה י' 3-6,8,9)

גם הארץ חייבת להכין את עצמה לקראת שובו של ה"בן האובד"

וְאַתֶּם הָרִי יִשְׂרָאֵל, עֲנִפְכֶם תִּתְּנוּ, וּפְרִיָכֶם תִּשְׂאוּ, לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל: כִּי קָרְבוּ, לָבוֹא. כִּי, הֲנִנִּי אֲלֵיכֶם; וּפְנִיתִי אֲלֵיכֶם, וְנִעַבְדְתֶם וְנִרְעַתֶם. וְהַרְבִּיתִי עֲלֵיכֶם אֲדָם, כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּה... (יחזקאל ל"ו 8-10)

ה"גראנד פינאלה" והמשכו בחזון אחרית הימים

וְאַתָּה בֶן-אָדָם, קַח-לָךְ עֵץ אֶחָד, וּכְתֹב עָלָיו לַיהוּדָה, וּלְבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבָרָה; וְלִקַּח, עֵץ אֶחָד, וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עַץ אֲפְרַיִם, וְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבָרָה. וְקָרַב אֹתָם אֶחָד אֶל-אֶחָד, לָךְ--לְעֵץ אֶחָד... הִנֵּה אֲנִי לִקַּח אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִלְכוּ-שָׁם; וּקְבַצְתִּי אֹתָם מִסְבִּיב, וְהִבֵּאתִי אוֹתָם אֶל-אֲדָמְתָם. וְעָשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ, בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִלֵּךְ אֶחָד יְהִי לָכֶם, לְמֶלֶךְ; וְלֹא יִהְיֶה-יְהוּדָה-יְהוּדָה, עוֹד לְשֵׁנֵי גוֹיִם, וְלֹא יִחַצּוּ עוֹד לְשֵׁתֵי מַמְלָכוֹת עוֹד. (יחזקאל ל"ז 16,17,21,22)